

Asociación trebellos de
mediación

Associació teixint fils d'emocions
ARTIPAU

PRÁCTICAS RESTAURATIVAS
ÁMBITO EDUCATIVO & COMUNIDADE

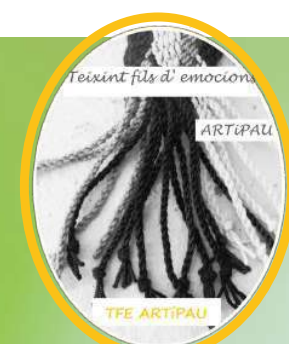
CON-VIVENCIA:
COMUNIDADES
EDUCATIVAS RESTAURATIVAS

Prevención & Acoso Escolar & Violencia de Xénero

2

FAMILIAS
GUÍA PRÀCTICA

RestaurARTE

Associació Teixint fils d'emocions
ARTIPAU

PRÁCTICAS RESTAURATIVAS
ÁMBITO EDUCATIVO & COMUNIDADE

Colabora en la difusión:

Autoría: *Associació Teixint Fils d'Emocions ARTiPAU*
Asociación Trebellos de mediación
Coordinación: Neus Bartrolí Pascual
Maria Otilia González Rodríguez
Contidos, edición ,maquetación e revisión dos contidos:
Maria Otilia & Neus Bartrolí
Traducción: Asociación Trebellos
Edición: Cataluña, Galicia 2022

Asociación trebellos de
mediación

Associació teixint fils d'emocions
ARTiPAU

Reconeixement NoComercial - SenseObraDerivada

Tel/Whatsapp: +34 657 241 971
teixintf@gmail.com

<https://www.teixintfildemocions.com>

<https://www.asociaciontrebellos.es>

"EU SON PORQUE NÓS SOMOS"

UBUNTU

O conflito é parte inherente, inevitable e necesario na convivencia na familia, a escola, as organizacións e as comunidades. O que diferencia ás persoas e os grupos, non é tanto o feito de ter ou non conflitos, senón como se afrontan e transforman. As prácticas restaurativas son unha forma de convivencia que ten como obxectivos axudar aos grupos para construír relacións, e a funcionar xuntos, tecer en comunidade, así como a tratar os conflitos de forma que se poidan restaurar as relacións, reparar os danos e asumir as responsabilidades para partir do diálogo. Nesta guía ofrécense ferramentas e recursos para implementar círculos restaurativos no ámbito educativo&comunitario. As temáticas que se propoñen: círculos de prevención de situacións de conflito, acoso escolar, violencia de xénero e círculos legados culturais.

INDICE

1. Descripción da guía. Obxectivos

2. Introducción

3. Recomendacións para o seu uso

4. Metodoloxía

5. Introducción Prácticas Restaurativas

5.1 Que son as prácticas restaurativas. Orixen

5.2 Castigo retributivo versus Disciplina Restaurativa. Espectro Prácticas Restaurativas

5.3 Orixen dos círculos Restaurativos. Que son. Cando podemos utilízalos

5.3.1 Pirámide da disciplina social. Venta disciplina social.

Pirámide mirada restaurativa&prevención

5.3.2 5 principios restaurativos Que temas abordar nos círculos. Funcións. Características

5.3.3 Que temas abordar nos círculos. Funcións. Características. Rol do facilitador/a.

5.3.4 Cómo implementar círculos no noso grupo. Tipos de círculos. Preguntas. Enfocar os círculos

5.3.5 Estructura e diseño dun círculo

5.3.4 Diseño Círculos Restaurativos

Guía Educativa restaurARTE: "Con-vivencia: Comunidades Educativas Restaurativas"

0 Presentación Guía restaurARTE

1 Docentes (ver guía completa 1 Docentes)

a) Círculos de Prevención

a.1 Círculos legados Culturais

a.2 Círculos Prevención Acoso Escolar

a.3 Círculo Prevención sobre la Violencia de Xénero e a Integración

Videos&Anexos

2 Familia

a) Círculos de Prevención

a.1 Círculos legados Culturais

a.2 Círculos Prevención Acoso Escolar

a.3 Círculo Prevención sobre la Violencia de Xénero e a Integración

Videos&Anexos

3 Educación Infantil (ver guía completa 3 Ed. Infantil)

a) Círculos de Prevención

a.1 Círculos legados Culturais

a.2 Círculos Prevención Acoso Escolar

a.3 Círculo Prevención sobre la Violencia de Xénero e a Integración

Videos&Anexos

4. Educación Primaria (ver guía completa 4 Ed. Primaria)

a) Círculos de Prevención

a.1 Círculos legados Culturais

a.2 Círculos Prevención Acoso Escolar

a.3 Círculo Prevención sobre la Violencia de Xénero e a Integración

Videos&Anexos

5. Educación Secundaria (ver guía completa 5 Ed. Secundaria)

a) Círculos de Prevención

a.1 Círculos legados Culturais

a.2 Círculos Prevención Acoso Escolar

a.3 Círculo Prevención sobre la Violencia de Xénero e a Integración

Videos&Anexos

6. Educación Adultos (ver guía completa 6 Ed. Persoas Adultas)

a) Círculos de Prevención

a.1 Círculos legados Culturais

a.2 Círculos Prevención Acoso Escolar

a.3 Círculo Prevención sobre la Violencia de Xénero e a Integración

Videos&Anexos

Bibliografía

Webgrafía

Videos para diseñar novos círculos

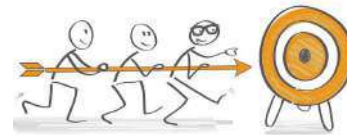

DESCRIPCIÓN DA GUÍA

A Asociación Tecendo Fíos de Emocións ARTIPAU e a Asociación Trebellos de Mediación desde a mirada das prácticas restaurativas e a linguaxe artística presenta unha proposta metodolóxica a partir dos círculos restaurativos e a arte. A partir dunha estrutura de aplicación clara e procesual ofrécense algunhas actividades e recursos prácticos, para a cohesión dos grupos desde a perspectiva de xénero, inclusión e sentido de pertenza para construír comunidades educativas restaurativas.

Esta guía traballa en paralelo desde **3 niveles**:

- Tomar conciencia do valor e responsabilidade persoal (**ferramentas de prevención e xestión emocional**)
- A vivencia dos círculos en todo o seu proceso con impacto psicosocial,
- Contido temático sobre o que se enfocan os círculos: **prevención&provención, legados culturais prevención violencia de xénero e o acoso escolar.**

OBXECTIVOS DA GUÍA

- Ofrecer contidos básicos e ferramentas para abordar as prácticas restaurativas desde os círculos restaurativos no ámbito educativo e comunitario.
- Introducir o enfoque restaurativo como proposta innovadora para mellorar a convivencia baseado no diálogo, escóita, a non violencia e xestión positiva do conflito.
- Reflexionar sobre como pasar da mirada punitiva á mirada restaurativa para revisar os métodos actuais utilizados para regular a convivencia e a importancia de construír novas formas de convivencia desde a responsabilidade individual e colectiva nas aulas/comunidades.
- Propoñer círculos con actividades, dinámicas e accións transformadoras nos espazos en que se implementen, xa sexa con grupos, comunidades, espazos educativos formais ou non formais, espazos sociais e/o comunitarios
- Promover a xestión positiva da convivencia para construír comunidades que se poidan converter en espazos de seguridade, onde todas as persoas sexan e sentan respectadas, incluídas, escoitadas e responsables.
- Fomentar a transformación de conflitos baseándose no diálogo a partir dos círculos restaurativos. Coñecer as características dos círculos para comprender o seu funcionamento e integralas na nosa práctica diaria.
- Vivenciar aprendizaxes significativas e contidos desde a perspectiva da non violencia de xénero, acoso escolar e prevención de conflitos desde a mirada artística.
- Ofrecer deseño de círculos (modelaxes) para motivar aos facilitadores/profesores a crear os seus propios círculos.
- Ofrecer ferramentas para abrir espazos onde os docentes, as familias e os estudantes poidan comunicarse con liberdade desde unha escoita empática, sen xuízos xerando un espazo seguro e respecto pola diversidade.
- Potenciar a creatividade comunitaria e o coñecemento colectivo desde a experiencia de círculos con actividades desde distintas linguaxes artísticas: música, pintura, teatro, arxila,...

Esta guía pretende que os profesores/facilitadores poidan adquirir noicións básicas sobre as prácticas restaurativas e os círculos adquirindo contidos básicos, ferramentas e deseños de círculos (prevención: legados culturais, acoso escolar, violencia de xénero) para diferentes destinatarios e etapas educativas.(profesores, familias, infantil, primaria, secundaria persoas adultas)para implementar a mirada restaurativa nas comunidades través dos círculos e educar en e pola paz a partir de linguaxes artísticas.

Cada destinatario dispón dunha guía práctica para traballar cos seus grupos. A guía distínguese por cores para facilitar o manexo dos círculos de prevención adaptados ás idades e intereses de cada colectivo. Os docentes dispoñen de círculos para ser traballados en reunións e claustros. As familias poden realizar círculos facilitados polas docentes ao longo do curso. Así como os círculos deseñados para cada etapa educativa, entendo en conta que se pode traballar con persoas adultas en espazos formais ou informais desde unha mirada restaurativa e comunitaria

INTRODUCCIÓN

Este traballo presenta unha "guía práctica educativa restaurARTE": : Comunidades Educativas Restaurativas para ser implementada no ámbito educativo&comunitario (centros públicos e privados) dirixido aos seguintes destinatarios:

0. Presentación da guía práctica 1. Docentes 2. Familias 3 Ed. Infantil 4. Ed. Primaria 5. Ed. Secundaria 6. Ed. Persoas Adultas

A guía de prácticas restaurativas ofrece ferramentas a partir de técnicas de Prácticas Restaurativas centradas nos círculos restaurativos. Propoñemos unha mirada de prevención&provención* para regular a convivencia en espazos educativos&comunitarios, fomentando a comunicación, escoita activa, a xestión das emocións e transformación de conflitos. Ofrécese tamén o deseño de círculos de prevención: legados do mundo, acoso escolar e non Violencia de xénero.

Para expandir as Prácticas Restaurativas e difundir a "guía restaurARTE" propoñemos realizar 2 sesións/2h cada unha de sensibilización En liña para os docentes/facilitadores que desexen empezar este camiño. A Asociación Tecendo Fíos de Emocións ARTIPAU e a Asociación Trebellos de Mediación desde a mirada restaurativa e a linguaxe artística presenta unha proposta metodolóxica a partir dos círculos restaurativos e a arte. A partir dunha estrutura de aplicación clara e procesual ofrécense algúns círculos con actividades e recursos prácticos, para a cohesión dos grupos desde a perspectiva de xénero, e sentido de pertenza para construír comunidades educativas restaurativas.

Esta proposta traballa dende:

- **Tomar conciencia do valor e responsabilidade persoal**
- **Mirada cara adentro (ferramentas de prevención e xestión emocional)**
- **A vivencia das prácticas restaurativas (Con-vivencia) dende os círculos restaurativos e do traballo de contido temático sobre o que se enfoca a guía da cultura (Galega&Catalana) prevención, inclusión dende a perspectiva de xénero, a non violencia de xénero e o acoso escolar dende diferentes linguaxes artísticas.**

Esta guía pretende que os docentes/facilitadores poidan adquirir nocións básicas sobre as prácticas restaurativas e os círculos adquirindo contidos básicos, , ferramentas e deseños de círculos de diferentes etapas educativas para educar en e pola paz a través da arte desde os seus espazos educativos/comunitarios. Realízanse talleres en liña de 4 horas da sensibilización e un primeiro achegamento ás prácticas restaurativas. En paralelo, pídese aos participantes que desenvolvan unha intervención cos seus grupos de referencia levando á práctica os contidos compartidos ao longo das sesións. Esta formación diríxese a mestres de primaria, profesores de secundaria, monitores, educadores, dinamizadores comunitarios e membros de entidades vinculadas ao mundo da educación formal e non formal.

RECOMENDACIONES PARA O SEU USO

A Asociación Tecendo Fíos de Emocións ARTIPAU e a Asociación Trebellos de Mediación desde a mirada das prácticas restaurativas e a linguaxe artística presenta unha proposta metodolóxica a partir dos círculos restaurativos e a arte. Recoméndase asistir á capacitación da presentación da guía e sensibilización ás prácticas restaurativas para a súa implementación.

Cada destinatario ten unha guía restaurARTE co deseño de círculos adaptados a cada etapa educativa. A guía 0 é a presentación xeral da guía co contido básico/teórico das prácticas restaurativas e os círculos.

0. Presentación da guía

1. Docentes
2. Familias
3. Ed. Infantil
4. Ed. Primaria
5. Ed. Secundaria
6. Persoas Adultas

METODOLOXÍA

A guía educativa está deseñada para ser implementada en diferentes destinatarios e etapas educativas: Docentes, Familias, Ed. Infantil, Educación Primaria, Educación Secundaria, e Educación para persoas adultas. Para o desenvolvemento de cada unha destas etapas ofrecemos á persoa facilitadora/profesora os seguintes materiais: **presentación de diapositivas** para a facilitación de como funcionan os círculos restaurativos na presentación da guía, conceptos clave para afianzar algúns contidos sobre prácticas restaurativas e o deseño dos círculos con actividades de prevención, acoso escolar, violencia de xénero e culturas do mundo, ilustrados a través **de contos, vídeos e obras de arte**. Recoméndase **utilizar un diario para rexistrar as experiencias** da implementación dos círculos para ser utilizado pola persoa facilitadora ao longo ou ao final de cada sesión para rexistrar os acontecementos máis importantes (reflexións feitas polas e os participantes, Propoñemos que na realización de cada unha das sesións bríndense consígnalas seguintes: falar sen xulgarnos, respectar este espazo como un lugar de confianza e confidencialidade, exprésome en primeira persoa, o obxecto que utilizamos para o círculo de palabra é como un micrófono e respecto quendas de escoita e de palabra.

Cada guía restaurARTE ten deseños de círculos cos seguintes apartados:

- **Frase inicial**
- **Círculos Prevención:**
 - Círculos Legados Culturais**
 - Círculos Prevención Acoso Escolar**
 - Círculos Prevención Violencia de xénero**
- **Videos&Anexos**

As facilitadoras poden adaptar os tempos e contidos das actividades propostas en función das características do grupo. Ao final da guía cítanse as publicacións, páxinas web e unha listaxe de vídeos para deseñar novos círculos.

Poden poñerse en contacto connosco para recibir a capacitación que se dirixe a mestres de primaria, profesores de secundaria, monitores, educadores, dinamizadores comunitarios e membros de entidades vinculados ao mundo da educación formal e non formal.

Prácticas Restaurativas

Castigo Retributivo versus Disciplina restaurativa

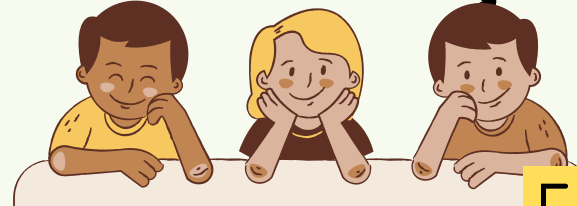
Castigo Retributivo

- Busca penalización e "dar Exemplo"
- Estigmatiza o culpable
- Centrase no pasado
- As veces e arbitrario
- Causa dor
- Promove a sumisión, pero non a responsabilidade
- É un recurso fácil e rápido
- Non suele xerar cambios na conduta e empeora as relacións

Disciplina Restaurativa

- Busca reparar e recuperar o bienestar
- Acepta a persoa e rechaza o feito
- Mira o presente e o futuro
- Relacionase cunha norma necesaria para convivir
- Favorece o bienestar
- Promove a responsabilidade a implicación, e o compromiso
- É un proceso educativo que esixe tempo
- Impulsa o cambio desexado e a capacidade de autoavaliación

Como dice Vicenç Rul·lan:

“ Queremos dicir o que necesitamos do outr@ sen romper o vínculo con él/ela. ”

“ Queremos ser persoas asertivas: decirlle o que queremos sen pasividade nin agresividade. ”

“ Queremos pedir responsabilidade o outr@ e a súa vez darlle o apoio decíndolle como nos sentimos e que queremos que faga. ”

	XUSTIZA PENAL	XUSTIZA RESTAURATIVA
DELITO	Información norma escrita	Conflicto, dano da persoa e as relacións
RESPONSABILIDADE	Individual	Individual e social
CONTROL	Sistema penal	Comunidade
PROTAGONISTAS	Infractor - Estado	Víctima - victimari. Comunitat
PROCEDIMENTO	Xudicial.Mide o castigo Influxido	Dialogo.Mide canto dano é reparado
FINALIDADE	<ul style="list-style-type: none"> • Probar delitos • Establecer culpables • Aplicar castigos 	<ul style="list-style-type: none"> • Resolver conflictos • Asumir responsabilidades • Reparar o dano

Prácticas Restaurativas una alternativa al castigo
<https://vimeo.com/378286601?ref=em-share>

Associació Teixint fils d'emocions ARTiPAU
<https://www.teixintfilsdemocions.com/>

Reflexions sobre o modelo Punitivo

Círculo dialogamos!

- Colocamonos todos en círculo
- Temos un obxecto da palabra: O que o ten fala e os demais escoitan con respecto.
- O obxecto vaise pasando o redor do círculo.
- Hai unha persoa que facilita e formula as preguntas:

- 1- Que significa o que pensar o escoitar esta frase?
2. Algunha vez cuestionaches a efectividade dos castigos?. Que opción propos fronte os castigos?
- 3- Reflexión en círculo: En grupos de 4 onde propoñan como pasar dos castigos punitivos a formulas restaurativas
- 4- Que te levas deste círculo?

"Na cabeza das
persoas está o
enfoque Punitivo pero
no corazón non"

Maria Carme Boqué

Fuente: Associació Teixint fils d'emocions ARTiPAU

Guia educativa: Con-vivencia Comunidades

Restaurativas& Transformadoras

<https://www.teixintfilsdemocions.com/>

ESPECTRO DAS PRÁCTICAS RESTAURATIVAS COMO AS POÑEMOS EN PRÁCTICA?

INFORMAL

FORMAL

Declaracións afectivas

- Expresar o que sentimos desenvolve a empatía do seu grupo. Eles/as aprenderán que se preocupa por eles . E que se emociona Cando lles vai ben
- Usanse para recollerer o éxito, o bo traballo, a colaboración ou outra conduta desexada
- Se se trata de sinalar condutas negativas As Declaracións Afectivas en privado son máis efectivas.
- Referirse a conduta e non a persoa.
- Implica ter expectativas positivas da súa conduta.

Preguntas afectivas

- 1. Cuando se cuestiona unha conduta:**
Para que as persoas analicen o que fixeron, os seus pensamentos que tomen conciencia da súa conduta e que pensen en como reparar.
 - Que pasou?
 - En que pensabas cando isto pasou?
 - Que pensache desde entón?
 - Quen foi afectado polo que fixeches? De que maneira lles afectou?
 - Que pensas que debes facer para que as cousas queden ben ?
- 2. Para axudar os que foron afectados:**
A que avalíen o impacto que tivo neles, que identifiquen o que lles afectou máis, e que necesitan para que as cousas queden ben

Reunión espontánea

- Son reunións informais que se dan no momento do que sucede algún incidente negativo .
- O obxectivo e enfrontar un problema antes de que este medre e resolvelo rápidamente
- Dar a oportunidade de que as persoas expresen conscientemente os seus sentimentos e pensamentos no impacto da súa conduta e como resolver os conflitos
- Usanse as preguntas Afectivas.

Círculos Restaurativos

Pautas

- Ubicación en círculo
- Plantease unha pregunta
- Cada un interven por turno
- Todos os demais escoitan
- Ninguén interrompe
- Pódese usar un obxecto simbólico, que designa quen ten a palabra
- Todo isto xenera un ambiente de respecto notable

Para que serve no colexio

- O inicio do día/ Clase
- Ao termino do día/clase
- Para establecer as normas da aula
- Para traballar contidos académicos
- Para Revisar e fixar metas académicas ou compromiso
- Para tratar de resolver problemas de conduta

Reunión formal

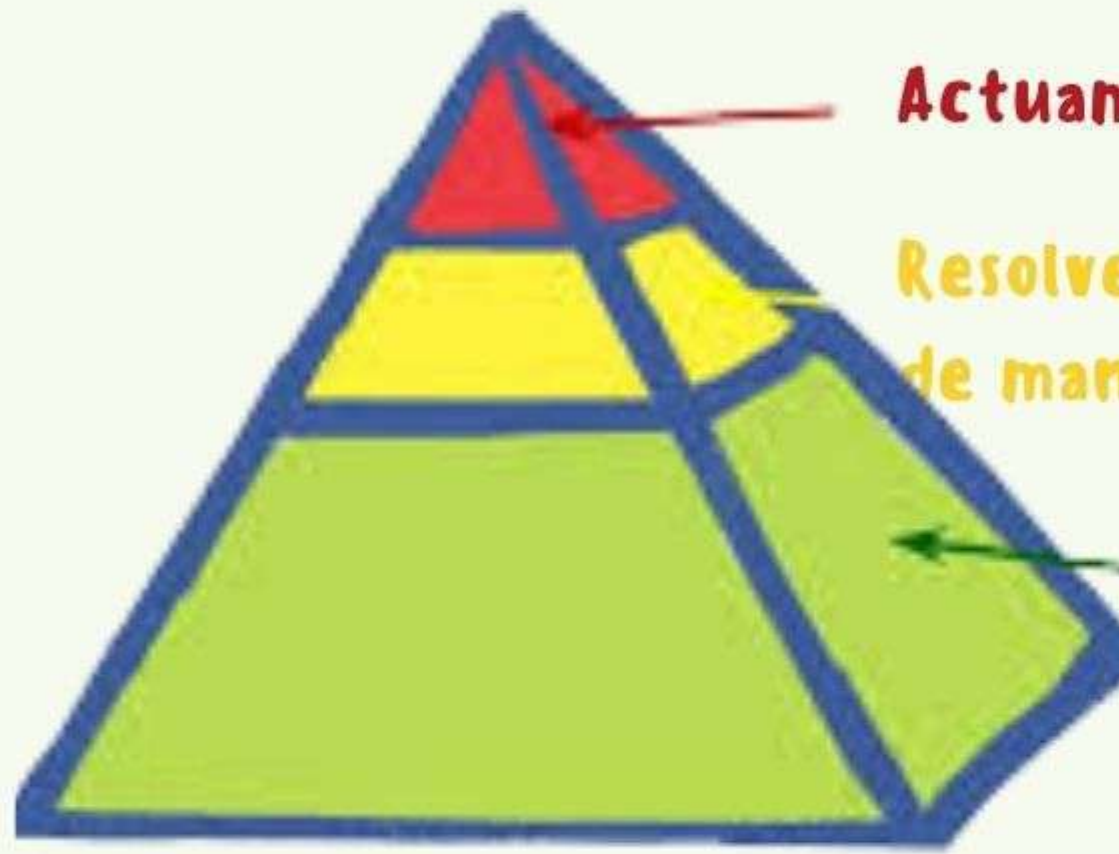
Tipos:

Reunión restaurativa
Reunión de grupo familiar

Ambas requiren pasar por as catro fases:

1. Determinar a aplicabilidade do círculo
2. Preparar os participantes e as condicións concretas
3. Levar a cabo a reunión do círculo pasando polos 4 momentos:
Introducción, crenado confianza, falar sobre o tema das solucións, peche
4. Seguemento

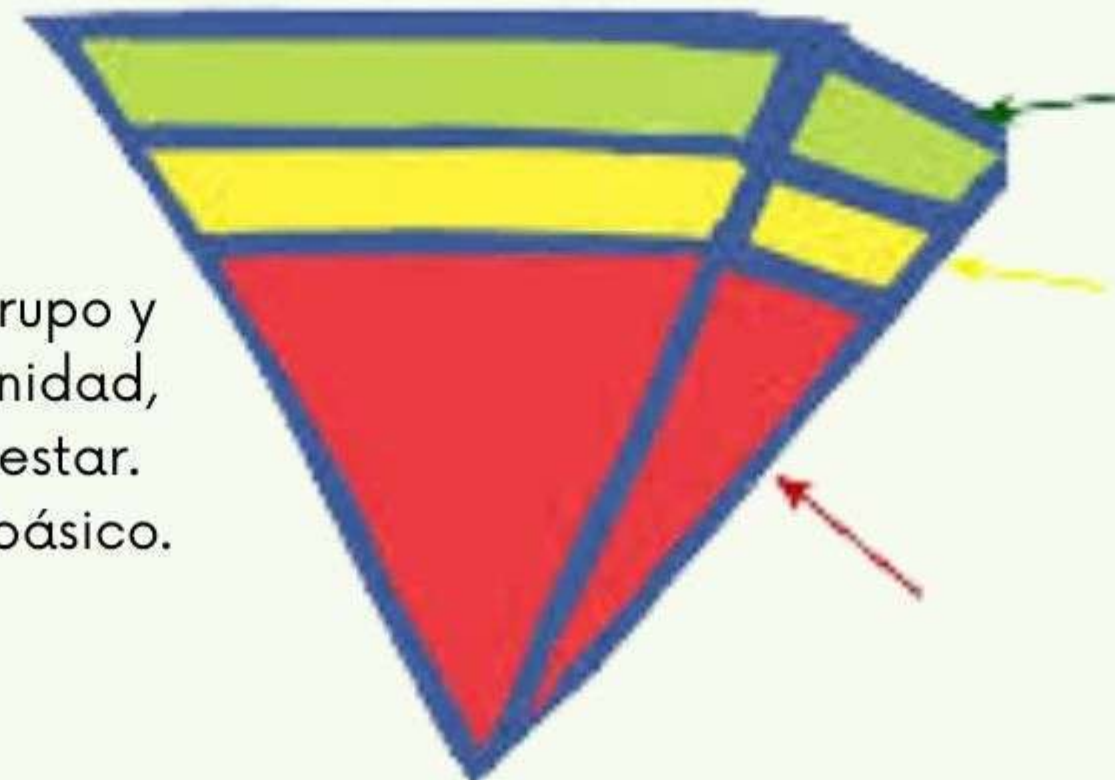
PIRÁMIDE DE LA CONVIVENCIA

Actuamos en conflictos graves

Resolvemos los pequeños conflictos de manera justa y educativa

Fomentamos un buen clima grupal, cohesión y organización, que fomentan la interacción y participación.

Dedicamos poco tiempo a crear vínculos en grupo.

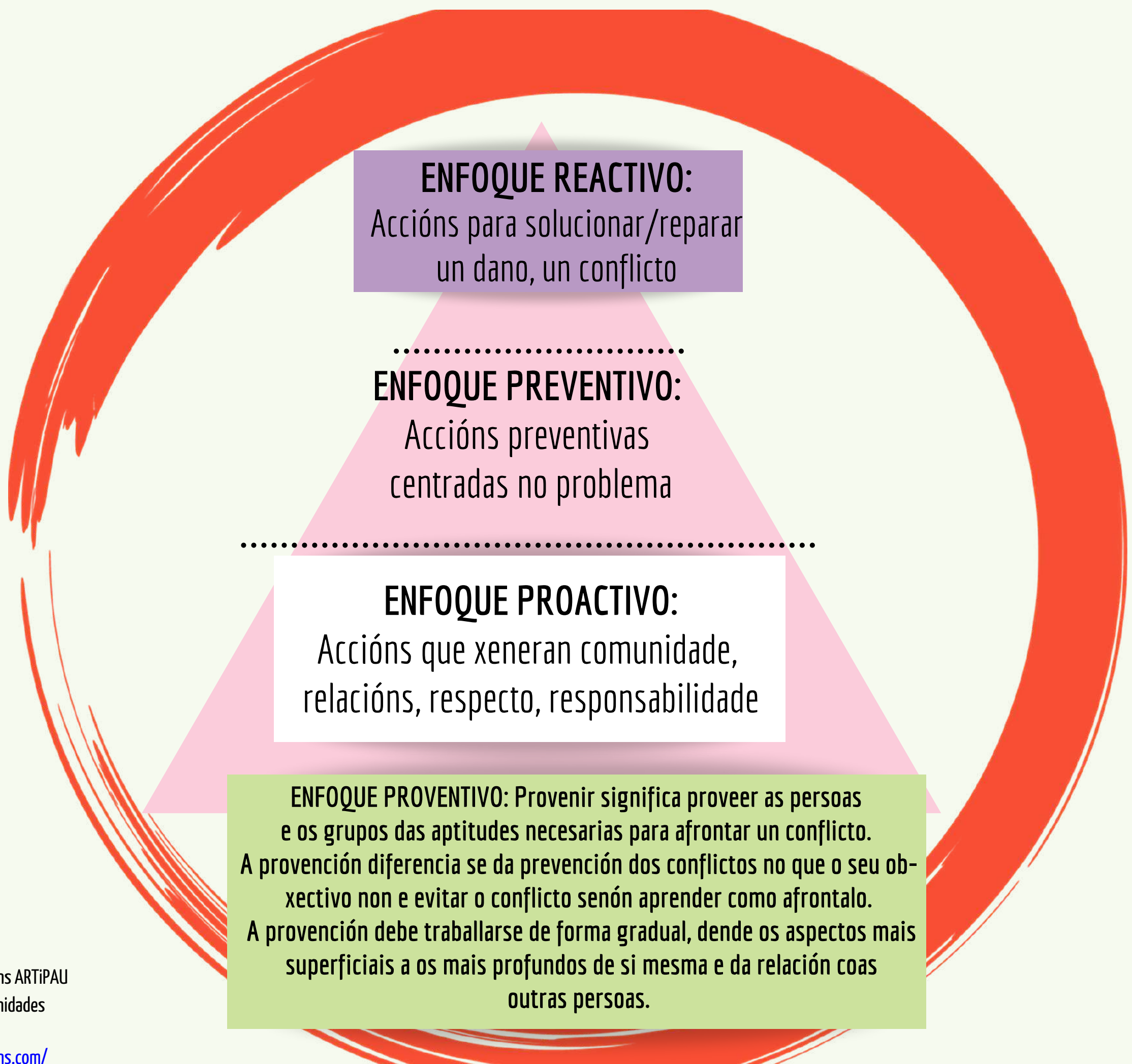
Los pequeños problemas los obviamos, o los resolvemos nosotros.

La convivencia se centra en afrontar situaciones graves

Si promovemos las buenas relaciones en el grupo y el sentimiento de pertenencia a la comunidad, prevenimos muchos conflictos y malestar. Actuar de manera preventiva es básico.

Fuente: Vicenç Rul.lan

MIRADA RESTAURATIVA

Actividades de provención
<https://escolapau.uab.cat/provencion/>

IDEAS PARA TRABAJAR LA PROVENCIÓN

Trabajar desde el SENTIR, OBSERVAR, TRANSFORMAR.

Trabajar desde la METODOLOGIA SOCIOFECTIVA, con-vivencia: experimentar y vivenciar. Todas las dinámicas son en sí mismas contenido de aprendizaje.

COMUNIDADES
EDUCATIVAS
RESTAURATIVAS

COOPERACIÓN

- Interdependencia positiva
- Objetivo común
- Responsabilidad individual
- Diversidad
- Resiliencia grupal

- Trabajo en equipo
- Responsabilidad compartida
- Construcción de normas por consenso.
- Creatividad

TOMA DE DECISIONES

COMUNICACIÓN

- Escucha activa
- Empatía
- Comunicación no violenta (Yo mensaje)
- Asertividad
- Escucha del silencio
- Silencio del ego

CONFIANZA

- Responsabilidad individual
- Corresponsabilidad
- Seguridad
- Compromiso
- Confidencialidad
- Gratitud

APRECIO- ESTIMA

- Establecimiento de vínculos
- Mirada
- Confianza y respeto en sí mismo
- Aprecio hacía una misma
- Identidad
- Aprecio hacía la otra persona
- Resiliencia

CONOCIMIENTO

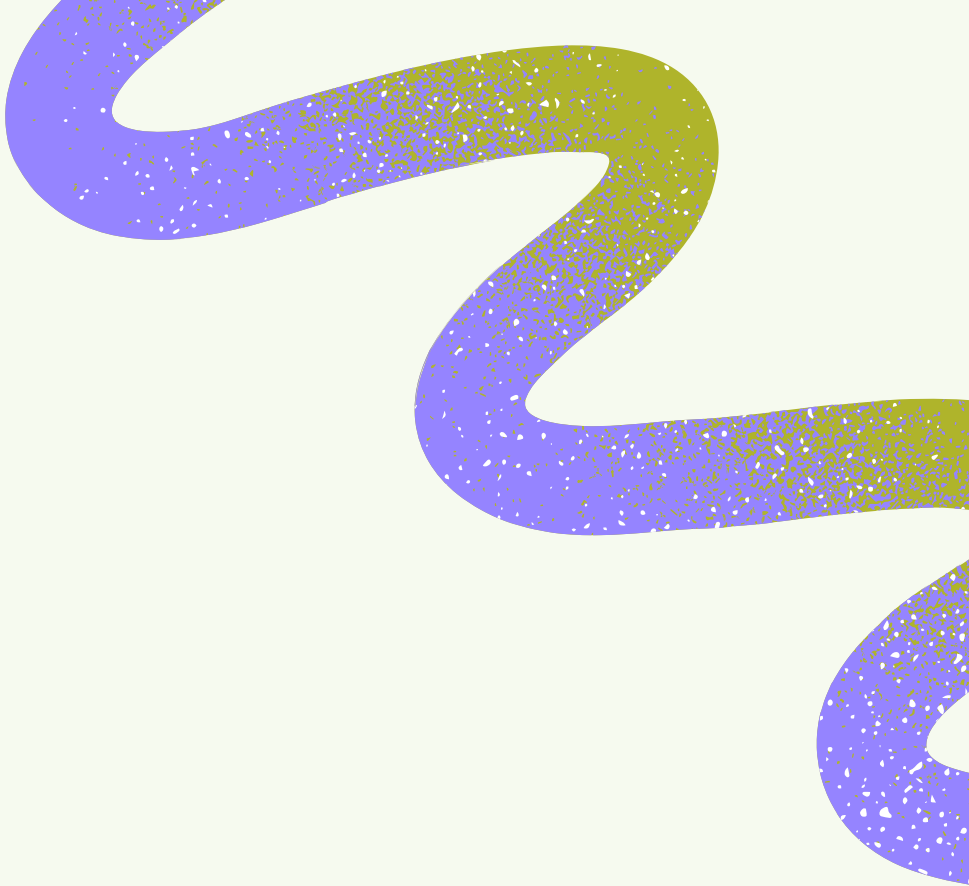
- Autoconocimiento
- Autoestima
- Autoobservación
- Conocimiento de la otra persona
- Aceptación de uno mismo y de los demás
- No juicio
- Vinculo

PRESENTACIÓN

Juegos y dinámicas, cada miembro del grupo es reconocido y llamado por su nombre. Presencia. Teoría de las necesidades de Maslow*

Fuente: Associació Teixint fils d'emocions ARTiPAU

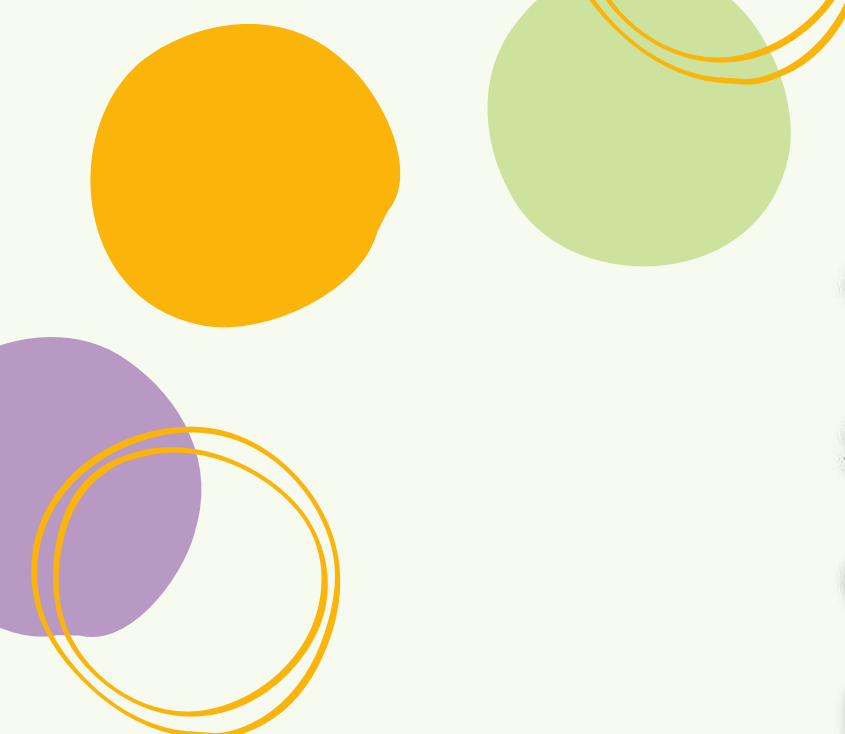
<https://www.teixintfilsdemocions.com/>

"Nos círculos expresamos o que de verdade sentimos, vemos que temos moito en común cos demais sen sabelo. Tamén aprendemos a respectar as opinións dos demais como eles respectan a nosa, O que facemos é retirar cadeiras e mesas, collemos un aro que serve como micrófono e cando o tes ti, tes a quenda de palabra para que ti fales e os demais te escóiten"

TESTEMUÑO ESTUDANTE 12 ANOS

Fuente: Associació Teixint fils d'emocions ARTiPAU
Guia educativa: Con-vivencia Comunidades
Restaurativas& Transformadoras
<https://www.teixintfilsdemocions.com/>

“Nos círculos non se xulga e o que se comparte e fálase neste espazo queda para os participantes, non sae do círculo. Para min, das cousas máis importantes é que nos prepara para aprender os uns dos outros. Cando todos estamos ben, estamos a punto, para dar o mellor de nos mesmas/os

TESTEMUÑO PROFESORA EDUCACIÓN SECUNDARIA

"O círculo restaurativo é algo que che axuda a solucionar os teus problemas e que fai que comprendas as cousas e axúdache nos problemas do día a día. Por exemplo: Se es unha persoa que non sabe como facer fronte aos problemas pódete axudar a resolvelos ou a buscar solucións para que a solución sexa a mellor posible desde a non violencia"

TESTEMUÑO ESTUDANTE 12 ANOS

Fuente: Associació Teixint fils d'emocions ARTiPAU

Guia educativa: Con-vivencia Comunidades
Restaurativas& Transformadoras

<https://www.teixintfilsdemocions.com/>

COMO IMPLEMENTAR OS CÍRCULOS RESTAURATIVOS NO NOSO GRUPO?

- Crean un espazo seguro que agrupa ás persoas para o diálogo, o intercambio social e a procura de solución para previr e xestionar tensións e conflitos, construción conxunta de principios e valores.
- Fomentan a libre expresión de sentimentos e o intercambio de visións e opinións, e permiten desenvolver a capacidade de escoitar activamente ao outro e aprender a ser conciso, explícito e respectuoso ao falar. Aprendizaxe de escóitaa atenta e empática.

Círculo inicial

- Colocamonos todas e todos en círculo.
- Temos un obxecto para falar: O que o ten fala e os demais escoitan con respecto.
- O obxecto se vai pasando o redor do círculo.
- Hai unha persoa que facilita e formula algunha destas preguntas ou as que considere apropiadas para o grupo:
- ESCOLLE UNHA PREGUNTA:
 1. Se foras un animal, cal che gustaría ser e por qué?
 2. Que me gustaría que ocorrese hoxe?
 3. Que personaxe de conto, historia... che gustaría ser.
 4. Se foses un héroe ou heroína, que poderes gustaríame ter?
 5. "Hoxe sintome coma o sol porque sinto ledicia" (fenómeno metereolóxico/ cómo me sinto)
 6. Penso nunha persoa que me fixo un favor e quero darlle as grazas.

Instituto Euclides. Pineda de Mar 2020

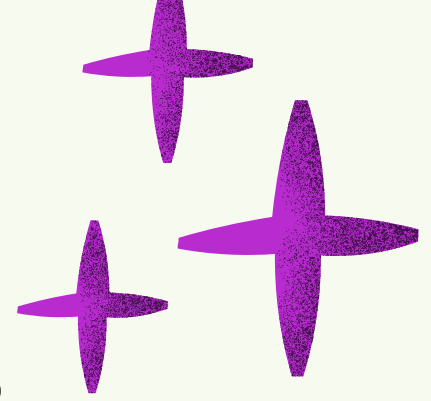
Fuente: Associació Teixint fils d'emocions ARTiPAU

Guia educativa: Con-vivencia Comunidades
Restaurativas& Transformadoras

<https://www.teixintfilsdemocions.com/>

PREGUNTAS PARA CIRCULOS

- Comparte unha cualidade que mais admiras dunha persoa?
- Que personaxe histórico gustaríache ser e por qué?
- Que é o mellor que sabes facer e por qué?
- Algunha cosa que che gustaría mellorar da túa persoa
- Algunha cosa que che fai sentir feliz
- Cando foi a última vez que fixeches algo por primeira vez...
- Unha rosa e unha espiña
- Cómo te sentes agora a partir dunha cor.
- Unha muller que marcara a túa vida.
- Unha persoa que queiras agradecerlle algo que fixera por ti.
- Unha experiencia que non olvidas e lembraras a menudo.

CIRCULOS

EDUCACIÓN FAMILIAR

- Frase Inicial
 - Círculos Prevención:
 - Círculos Legados Culturais
 - Círculos Prevención Acoso Escolar
 - Círculos Prevención Violencia de Género
- Videos&Anexos

**“NON É A CARNE NIN É O
SANGUE, SENÓN O CORAZÓN,
O QUE NOS FAI PAIS E
FILLOS”**

-FRIEDRICH SCHILLER-

Titulo do círculo: Comunicación Non Violenta 1º Sesión

Tempo: 50 min /2 sesións

Destinatario: Familias

Materiais: Obxecto de diálogo, Música

Obxectivos:

- Fomentar a comunicación non violenta
- Coñecer as catro etapas da comunicación non violenta e como as utilizamos na nosa vida cotidiá

Ronda inicio: Damos a benvida, Pensar nas persoas ou entornos que nos regalan calma.

Mestura: En círculo imos nomeando a cada participante en Xirafas ou Chacais como na comunicación non violenta .Os Chacais moveranse realizando xestos que transmitan(medo, culpa, vergoña) e as Xirafas moveranse realizando xestos que expresen todo o contrario, Poñemos Canción de youtube Anexo

Tema /Actividade principal: Fotos para a Comunicación Non Violenta

Ronda final: Algunha observación o auto observación que fixeras durante a sesión

Desenvolvimento da actividade principal

EDUCADORES DOCENTES/REUNIONS FAMILIAS

Actividade principal:

Poñémonos por grupos de 4, Repartimos unhas fotos (anexo 1) e unhas fotocopias sobre as catro etapas da comunicación non violenta (anexo 2)

Os grupos coas fotos e fotocopias teñen que: observar o que as fotos lles transmiten sen xulgar, expresar o sentimento que nace ao ver a foto, a necesidade e a petición (sen esixencias); seguindo as catro etapas da comunicación non violenta (anexo 2), Posta en común co grupo

Adaptacións & Anexos

Anexo Mestura :Canción de youtube I'm Gonna Be (500 Miles) -<https://youtu.be/tbNIMtqrYS0>

Anexos Actividade principal

Anexo:1 Fotos para traballar a comunicación non violenta

Anexo: 2 Etapas da comunicación non violenta

Anexo: 1

Observar o que as fotos trasmiten

Anexo: 2

Catro etapas da comunicación non violenta

Comunicación No Violenta

1. OBSERVACIÓN

(SIN EVALUACIÓN)

1

En primer lugar me paro, miro y digo lo que veo

2. SENTIMIENTO

(EXPRESAR CÓMO TE SIENTES)

2

¿Cómo me siento?

3. NECESIDAD

(CONOCER LAS NECESIDADES TRAS NUESTROS SENTIMIENTOS)

3

¿Qué necesito?

4. PETICIÓN

4

Hago mi petición

Titulo do círculo: Comunicación Non Violenta 2º Sesión

EDUCADORES DOCENTES/REUNIONS FAMILIAS

Tempo:	50 min /2 sesións	Destinatario:	Familias	Materiais:	Obxecto de diálogo, papeis de revistas, periódicos folletos publicitarios, pegamentos cartolina
Obxectivos:	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar a comunicación non violenta • Plasmar as nosas emocións a través da arte neste caso coa técnica do collage 				
Ronda inicio:	Damos a benvida, Que valores positivos nos gustaría encontrar na nosa sociedade?				
Mestura:	Dicir o noso nome e que nos gusta de deporte, comida, películas cambiando a voz (moi baixiño, alto, agudo, grave), sen parar de rir, sen parar de chorar, con salouco, esbirrando, se algún dos nosos compañeiros comparten gustos cambiar o sitio con él, se hai varios intercambiar entre todos os sitios.				
Tema /Actividade principal:	Collage das Emocións				
Ronda final:	Pechar, Que estratexias utilizas para non xuzgar?				

Desenvolvimento da actividade principal

Actividade principal:

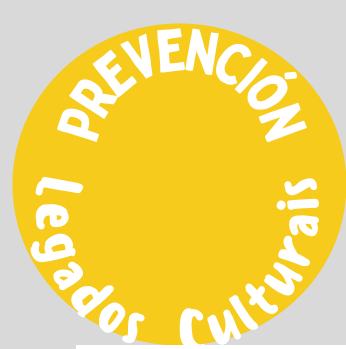
Individualmente pensamos nunha situación recente que nos producise alegría, tristeza, medo, enfado

Unha vez escollida a situación e reter a emoción que nos provocou representala , nunha collage(con diferentes tipos de papeis de revistas, periódicos folletos publicitarios que romperemos e pegaremos nunha cartolina branca); acompañar con música Canción de youtube Anexo; compartir co grupo, motivacións e sentimentos da vosa colaxe

Adaptacións & Anexos

Anexo Actividade Principal:

Canción de youtube: Enya - Only https://youtu.be/7wfYIMyS_dI

Titulo del círculo: Kintsugi: A Arte de Aprender das Cicatrices(Xapón)

EDUCADORES DOCENTES/REUNIONS FAMILIAS

Tempo:	50 min	Destinatario:	Familias	Materiais:	Obxecto de diálogo, folios, rotuladores vermellos, negros e dourados papel mural, tesoiras e pegamentos
---------------	--------	----------------------	----------	-------------------	---

Obxectivos:	<ul style="list-style-type: none"> Proceso de aprendizaxe que nos poden deixar as cicatrices emocionais
--------------------	--

Ronda inicio: Damos a benvida, Que cosas positivas destacarías da cultura Xaponesa?

Mestura: Diante nas cadeiras poñeremos globos de cores, os participantes estarán a camiñar no círculo interior formado polas cadeiras coa canción Danza Húngara Número 5 - Brahms (anexo)
Cando esta pare terán que ir sentar explotando o globo da cadeira elixida, poden facelo co pé, menos coa man, o globo que exploten ese será o seu sitio

Tema /Actividade principal: Aprendizaxe das Feridas Emocionais

Ronda final: Pechamos ,Que momento cotidiá pensas que sería o mellor/interesante para aplicar Kintsugi?

Desenvolvimento da actividade principal

Actividade principal:

Tormenta de ideas sobre que sabemos do Kintsugi, en grupos de 4, expoñelo e ler ficha técnica do (anexo 3)

Visualización do Vídeo de Youtube para poñer en contexto aos participantes sobre o tema do círculo: Kintsugi (anexo 4)

Preguntas: Como te sentes ante o Kintsugi? Como pensas que poderías encaixar na túa vida esta filosofía? Algunha aprendizaxe que queiramos compartir despois dunha ferida emocional. Seguimos en grupos de 4 e nun folio en branco debuxamos un corazón cun rotulador vermello, dividirémolo en 4 partes. Escribir en cada unha das partes con rotulador negro que pode axudar a curar un corazón roto, corta os anacos cunha tesoura.

Mesturar todas as partes de todos os grupos, ir pegándos nun corazón en papel de mural, deixando sitio para debuxar rodeando cada parte pegada, as costuras en dourado.

Adaptacións & Anexos

Anexo Mestura : Canción de youtube: Danza Húngara Número 5 - Brahms-<https://youtu.be/Rgm9Fbm7bRA>

Anexos Actividade principal

Anexo 3 Ficha técnica Kintsugi

Anexo 4 Video de Youtube Kintsugi

Desenvolvimento da actividade principal

Adaptacións & Anexos

Adaptación

A partir da imaxe (ver anexo 5) elaborar unha historia curta ou frase sobre a aprendizaxe das feridas emocionais. Pódese proxectar na pantalla dixital ou ben entregar unha fotografía.

Debuxar o teu propio Kintsugi e escribir nunha palabra as feridas transformadas en cores en cada cicatriz coloreada libremente por cada persoa. Posta en común e compartir libremente.

Facer o teu propio Kintsugi en collage. A cada ferida poñer unha palabra do vivido cunha cor e con outra cor a aprendizaxe da ferida emocional.

Anexo 3

Actividade principal

Título do Círculo: Kintsugi: A Arte de Aprender das Cicatrices(Xapón)

Ficha técnica

O Kintsugi ou Kintsukuroi ten un significado para os xaponeses que nos ensina a importancia de ver a beleza, mesmo cando sentimos que nos fixeron pedazos. É unha filosofía de vida que demostra o poder de enfrontar as adversidades, mentres vemos os erros e nosas propias cicatrices como parte importante da nosa historia, o que nos levou a ser a persoa que somos hoxe en día.

O Kintsugi é unha práctica que se enfoca en reparar as fracturas da cerámica, usando verniz ou resina espolvoreada con ouro. Desta maneira expónse que as roturas ou reparacións que se realizan, forman parte da historia dese obxecto e por tanto non deberían ocultarse. Demostrando que mesmo cando o obxecto faise Anacos, pode transformarse de tal maneira que termina recuperando a súa beleza.

Anexo 4

Videos

Kintsugi - A arte da resiliencia

Fonte:

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=ICIT78TBTXA](https://www.youtube.com/watch?v=ICIT78TBTXA)

Anexo 5 Adaptacións

A partir da imaxe elaborar unha historia curta ou frase sobre a aprendizaxe das feridas emocionais. Pódese proxectar na pantalla dixital ou ben entregar unha fotografía.

Titulo do círculo: Ubuntu (África)

EDUCADORES DOCENTES/REUNIONS FAMILIAS

Tempo:	50 min	Destinatario:	Familias	Materiais:	Obxecto de diálogo, cunco de froitas e arxila secado sen forno
---------------	--------	----------------------	----------	-------------------	--

Obxectivos:	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar a pertenza a un grupo • Impulsar os valores como a lealtade, solidaridade
--------------------	---

Ronda inicio:	Damos a benvida, dime algo que che guste do continente africano
----------------------	---

Mestura:	Faremos un círculo de modo que todos poidanse ver as caras, un fará un aceno como as que aparecen nas máscaras africanas e pasara a outra persoa que estea en fronte e sentará no seu lugar; a outra persoa que se levanta segue a rolda.
-----------------	---

Tema /Actividade principal:	Ubuntu Mais que unha Palabra
------------------------------------	------------------------------

Ronda final:	Con unha palabra cada un, diremos que é de agora endiante Ubuntu para nós
---------------------	---

Desenvolvemento da actividade principal

Actividade principal:

Por parellas inventar unha definición para a palabra Africana Ubuntu e plasmar o seu significado nun símbolo ou obxecto feito en arxila logo buscar a definición real a ver se coincide (anexo 6 ficha técnica sobre o Ubuntu)

Poñemos un cunco grande de froita nunha mesa o grupo en fila fronte á mesa e dicímoslle ao grupo que o primeiro que alcance o cunco será para el, terminada a experiencia analizarase o que pasou visionando o vídeo de Youtube Vídeo Ubuntu (anexo 7)

Adaptacións & Anexos

Anexos Actividade principal

Anexo 6 Ficha técnica sobre o Ubuntu

Anexo 7 Video de YouTube Video Ubuntu

Preguntas: Por que crees que decidiron ir todos xuntos pola froita?, En que pensabades cando estabades a esperar para ir acoller a froita? Algunha experiencia de grupo que practicamos Ubuntu

Actividad "Ubuntu"

Associació Teixint Fils d'Emocions
ARTiPAU

En círculo dialogamos y construimos comunidad!

- Nos colocamos todas en círculo.
- Tenemos un objeto para hablar: la persona que lo tiene habla y las demás escuchan con respeto.
- El objeto se va pasando alrededor del círculo.
- Hay una persona que facilita y formula las preguntas:
 1. ¿Qué significa, qué piensas o sientes al escuchar la palabra UBUNTU?
 2. Visualización del vídeo
 3. Reflexión y lectura por parejas. Expresar artísticamente qué es para ti UBUNTU
 4. En círculo compartir reflexiones y creaciones artísticas
 5. Ronda Final
- ¿Cómo podemos construir comunidad con nuestro grupo?
- ¿Qué te llevas de este círculo?
- 1 cosa para implementar en tu vida personal, familiar, amig@s...

Fuente: Associació Teixint Fils d'Emocions ARTiPAU
<https://www.teixintfilsdemocions.com>

Anexo 6 Actividade principal: Ubuntu (África)

Ficha técnica

Ubuntu é unha regra ética mundial, inicialmente orixinada en Sudáfrica, enfocada na lealdade das persoas e as relacións entre estas. A palabra provén das linguas zulú e xhosa. Ubuntu é visto como un concepto africano tradicional.

Significados:

Humanidade cara a outras persoas

Se todos gañan, ti gañas

Eramos porque nós somos

Unha persoa faise humana a través das outras persoas

Unha persoa é persoa en razón das outras persoas

Eu son o que son en función do que todas as persoas somos

A crenza é unha ligazón universal de compartir que conecta a toda a humanidade

Humildade

Empatía

Eu son porque nós somos, e dado que somos, entón eu son

Nós somos, por tanto son, e dado que son, entón somos O ben común, é o ben propio

Anexo 7

VÍDEO

UBUNTU

Fonte:

<https://www.youtube.com/watch?v=QNnGtzTLt0Q>

Titulo do círculo: Castellars (Cataluña): A Unión Fai a Forza

EDUCADORES DOCENTES/REUNIONS FAMILIAS

Tempo:	50 min	Destinatario:	Familias	Materiais:	Obxecto de diálogo, Tesoiras, rotuladores e pegamento
---------------	--------	----------------------	----------	-------------------	---

Obxectivos:	<ul style="list-style-type: none"> Reforzar e potenciar valores como o traballo en equipo, a solidaridade, o espírito de superación.
--------------------	---

Ronda inicio:	Damos a benvida, Que cualidades crees que ten unha persoa valente?
----------------------	--

Mestura:	Todos forman un círculo coas súas respectivas cadeiras ou de pé. Quen dirixa o xogo colócase á metade e di: "Un castellers, moi alto movíase así... Cando eu diga Á dereita , todos cambian de posto á dereita; cando eu diga, Á esquerda , todos cambian de posto cara á esquerda, cando eu diga castellers, todos deben cambiar de posto, mesturándose
-----------------	--

Tema /Actividade principal:	Els Castellars: A Unión Fai a Forza
------------------------------------	-------------------------------------

Ronda final:	Para pechar compartir o valor dos castellers co que mais os identifiques
---------------------	--

Desenvolvemento da actividade principal

Actividade principal:

Visionado Vídeo para poñer en contexto castellers á catedral de Xirona (anexo 8) Preguntas: Algo que te emocionou do vídeo. Que che impactou máis do vídeo?, se foses casteller que lugar da torre elixirías para estar?

En grupos de catro: Primeiro lemos o anexo 9. Despois pintamos e decoramos como queiramos a fotocopia do anexo 10 e logo recortámola. Formamos un cadrado e pegamos as pestanas para unilo

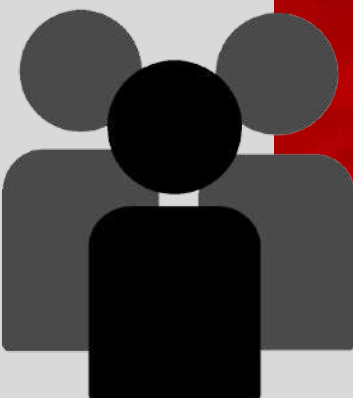
Realizaremos 3 dos castellers, logo cun rotulador poñemos tres valores dos castellers que nos guste (Lema dos castellers: Forza, técnica, equilibrio, valor, cordura, ademais de Constancia, traballo, confianza, compenetración irmandade, sorte.)

Adaptacións & Anexos

Adaptación:

- Pódese realizar outra actividade para reforzar a importancia do traballo en equipo coa dinámica da construción dun cubo. "Somos un equipo" (ver anexo)
- Para complementar a actividade podese visionar o vídeo e realizar preguntas no circulo previo a dinámica anterior:
<https://www.youtube.com/watch?v=TvLV5Iy6YDk>

Dinámica "Somos un equipo"

ROLES

1. Cego (tápanse ollos cun pano ou papel hixienico)
2. Manco (unha man pona detrás, nas costas)
3. Xordo (non escoita nada cando lle falan)
4. "Normal" (persoa sen unha discapacidade visible/física, supostamente normal)
5. Reflexións sobre persoas con discapacidade, integración, escoita, inclusión...

- **Tempo:** 1 hora o 1,5h
- Colocámonos todas e todos en círculo. Temos un obxecto para falar: o que o ten fala e os demais escoitan con respecto. O obxecto vaise pasando ao redor do círculo. Hai unha persoa que facilita e formula a seguinte pregunta.
Rolda inicial: Penso nunha persoa que me fixo un favor/axudado e quero darlle as grazas.
- Contamos 1,2,3,4,5 e dividímonos en grupo segundo o número que nos tocou. Formamos grupos de 5 persoas.
- **Actividade central:** Unha vez estamos en grupo, volvemos nomearnos do 1 ao 5. Cada número terá un rol que o facilitador dirá unha vez asignásemos os números. Tamén pode haber observadores na sala que vaian recollendo que pasa, que se din, observar se participan todos, liderados, toma de decisións, escoita...
- Repártese o material a cada grupo: 1 cartolina de cor, 1 cola, 1 tesoiras, 1 lapis

CONSIGNA: Facer un cubo en volume o máis grande posible; teñen que participar tod@s, dispoñen soamente destes materiais, teñen un tempo determinado máximo 15 min.

POSTA EN COMÚN EN CIRCULO GRANDE: Pódese preguntar aos diferentes roles como se sentiron. Como funcionou o grupo Que pasou?

Rolda final: Nunha palabra que lévome desta sesión.

Fuente: Associació Teixint fils d'emocions ARTiPAU

Guia educativa: ARTiPAU Provención & cultura de Paz & Arte

<https://www.teixintfilsdemocions.com/>

Anexo 8

Vídeo

Castellers na
Catedral de Girona
Fonte:

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=LBMITUSQPPM](https://www.youtube.com/watch?v=LBMITUSQPPM)

Anexo 9

Els Castellers (Cataluña): A Unión Fai a Forza

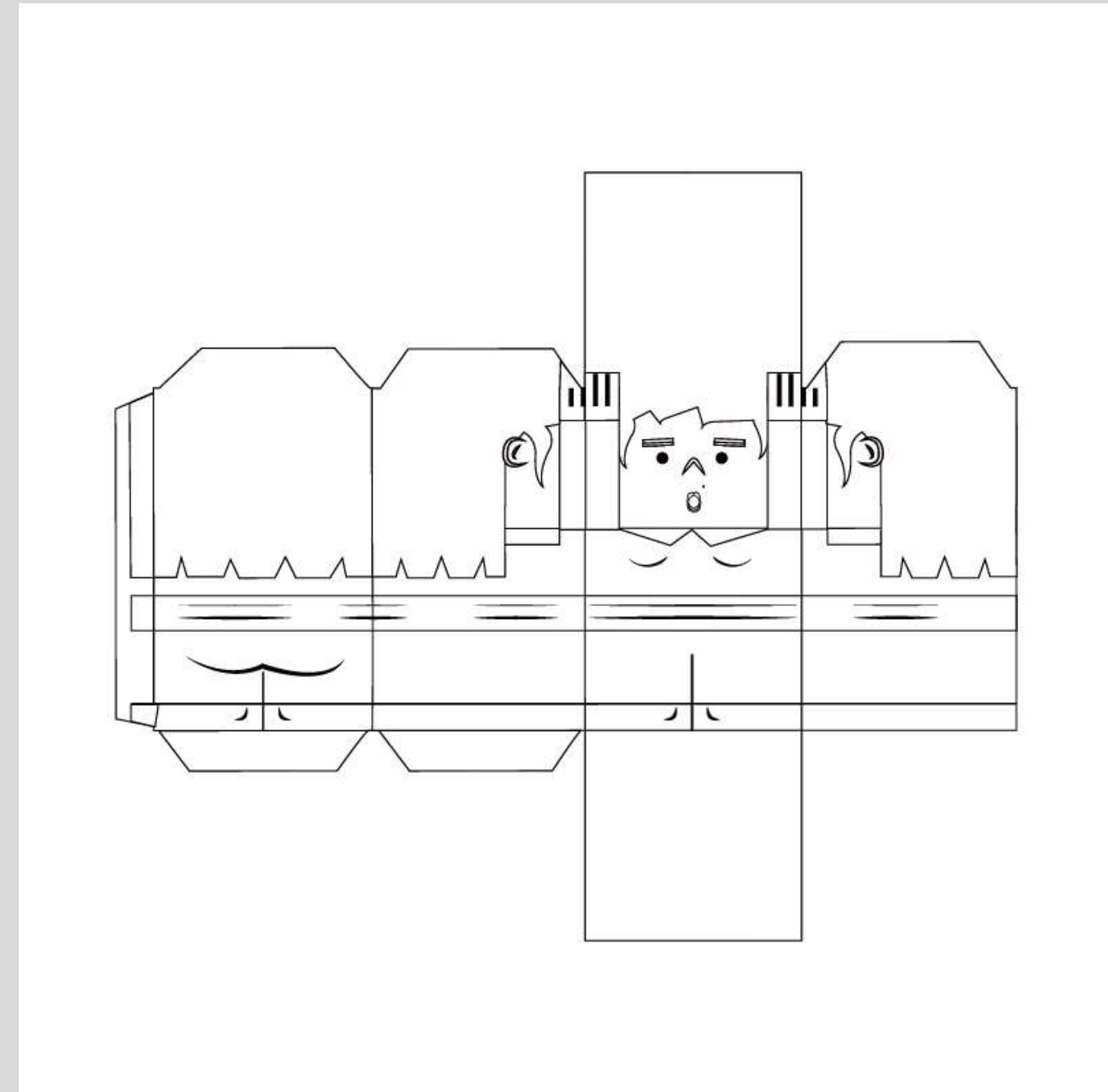
Ficha técnica

Un castell (en catalán /kas'cheʎ/, 'castelo') é unha torre humana de varios pisos de altura. Nun castell intervén un numeroso grupo de homes e mulleres de todas as idades e complexións físicas que se adestran durante todo o ano para os concursos e actuacións. Ademais, na pinya de cada castell colaboran amigos, familiares, afeccionados e espectadores espontáneos que se unen á colla de castellers —que pasan así a participar activamente—.

Orixe

Vén construíndo tradicionalmente en Valls, cidade situada no Campo de Tarragon, desde fai máis de douscentos anos (atópanse referencias desde o século XVIII), e que despois se foi estendendo cara ao Panadés e, durante o século XX, por toda Cataluña e o Rosellón (no sur de Francia), especialmente a partir dos anos oitenta, o que fai que estea estreitamente vinculado ás festas populares. Trátase dunha evolución da muixeranga valenciana, tradicional de Algemesí. O 16 de novembro de 2010, els castells foron declarados Patrimonio Cultural Inmaterial da Humanidade pola Unesco.

Anexo: 10 Material Actividade Principal: Para realizar os nosos castellers

Titulo do círculo: Prevención do Bullying coas Familias

EDUCADORES DOCENTES/REUNIONS FAMILIAS

Tempo:	50 min	Destinatario:	Familias	Materiais:	Obxecto de diálogo
---------------	--------	----------------------	----------	-------------------	--------------------

Obxectivos:	<ul style="list-style-type: none"> Fomentar a Prevención do Bullying Coñecer como chegar os nosos fillos na prevención do Bullying
--------------------	--

Ronda inicio:	Compartir algunha experiencia de Como te diviertes en familia?
----------------------	--

Mestura:	Van andando e cada vez que se atopan con outro compañeiro cara a cara teñen que representar unha emoción e o compañeiro imitala, vanse sentando conforme realízana.
-----------------	---

Tema /Actividade principal:	Mensaxes de wasap
------------------------------------	-------------------

Ronda final:	A facilitadora termina o círculo cunha frase a modo de reflexión sobre o bullying por exemplo: Ao escribir a historia da túa vida non deixes que ninguén mais sosteña o lapis
---------------------	---

Desenvolvimento da actividade principal

Actividade principal:

Teatralizar supostos mensaxes que mandarían os nosos fillos/as
As familias terán que dicir se prefiren que o seu fillo/a recíbaos ou que os mande, argumentando o motivo. Anexo 11
Ao termo ver Vídeo de Youtube,(Anexo11) onde verán eses mesmas mensaxes sendo respondido por outros pais: Sabes realmente como son os teus fillos?

Preguntas: Algunha emoción que che espertou o vídeo. En que emocións coincides cos pais do vídeo?

Adaptacións & Anexos

Anexo 11 Actividade principal

Video de Youtube Sabes realmente como son os teus fillos?

Exemplos Mensaxes (Os meus pais non están na casa... Esta noite léase!; A túa nai esta boísima! ;
Os teus pais serán pesados pero os meus son un aburrimento; Dásme noxo es patético/.
Non lle caes ben a ninguén. Oxalá desapareceses

Anexo: 11

Video

Sabes realmente
como son os teus
fillos?
Fonte:

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=WDMDCX1QRQK](https://www.youtube.com/watch?v=WDMDCX1QRQK)

Titulo do círculo: Violencia de Xénero

EDUCADORES DOCENTES/REUNIONS FAMILIAS

Tempo:	50 min	Destinatario:	Familias	Materiais:	Obxecto de diálogo, folios brancos ,Papel mural, cun círculo pintado
---------------	--------	----------------------	----------	-------------------	--

- Obxectivos:**
- Tomar conciencia da orixe da violencia de xénero na desigualdade social que existe entre mulleres e homes.
 - Distinguir entre Violencia de Xénero e o que non o é

Ronda inicio: Se tiveses un día libre inesperado Que che gustaría facer?

Mestura: En círculo enumeramos aos participantes, asignado o 1 ou o 2 estes números terán unha consigna propia. 1(andar facendo eses) o 2(camiñar cara atrás); cando o facilitador diga o seu número estes terán que cambiar de sitio co resto, lembrando a consigna do seu número. ao final todos terán que estar nun sitio diferente ao do principio

Tema /Actividade principal: Sociedade igualitaria, Frases nos círculos

Ronda final: Para rematar , Que actitude positiva levádesvos para construír unha sociedade máis igualitaria?

Desenvolvemento da actividade principal

Actividade principal:

Os participantes poñeranse primeiro por parellas, repartiremos dous folios nun en branco cun círculo grande debuxado e outro coas frases (Anexo) que terán que colocar no folio.

Terán que colocalas dentro do círculo se as consideran violencia de xénero ou machista e fóra do círculo se non.

Logo formaranse grupos de 4, onde terán que repetir a colocación das frases dentro ou fóra do círculo, cando o teñan formaranse grupos de 6 que repetirán a colocación no círculo ata que esteamos no grupo principal, onde se irá redefinindo ata que quede un único círculo nun mural

Adaptacións & Anexos

Anexo Actividade principal

- Frases: "Os homes non choran", "Deberías ser un pouco máis feminina", "Foi un crime pasional", "Detrás dun gran home hai unha gran muller", "Xa non se acepta unha gabanza", "Cando as mulleres din Non queren dicir Sí", "Agora todo é machismo nin se pode facer un chiste", "Quéroche, son un bo home, pero é o meu problema coa bebida..", "Os celos son a proba máis irrefutable da presenza de "amor verdadeiro" nunha parella", "Quen ben che quere farache chorar"

1. Adaptación: Visualizar video danés. Ver na guía docentes cómo traballar este video

Adaptaciones

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=QBHSNFY7JZ8](https://www.youtube.com/watch?v=QBHSNFY7JZ8)

Videos

Video danés que nos
lembra o fácil que é
encasillar as persoas

Fonte:

FAGAMOS MEMORIA

ACTITUDE PROVENTIVA E RESTAURATIVA

- ✓ Actitude cooperativa e restaurativa
- ✓ Responsabilizarme de comunicarme de forma non violenta.
- ✓ Centrarme en necesidades e non en posturas. Coidar as persoas e afrontar os problemas.
- ✓ Estar disposta a discrepar e a que discrepen conmigo.
- ✓ Apertura a recoñecer o “diferente” superando estereotipos.
- ✓ Disponibilidade a empatizar co outro e cambiar a miña percepción.
- ✓ Actitude permanente de aprendizaxe
- ✓ Actitude aberta para crear novas posibilidades e expresións artísticas individuais e colectivas.

A actitude é unha pequena cousa que fai unha gran diferenza.

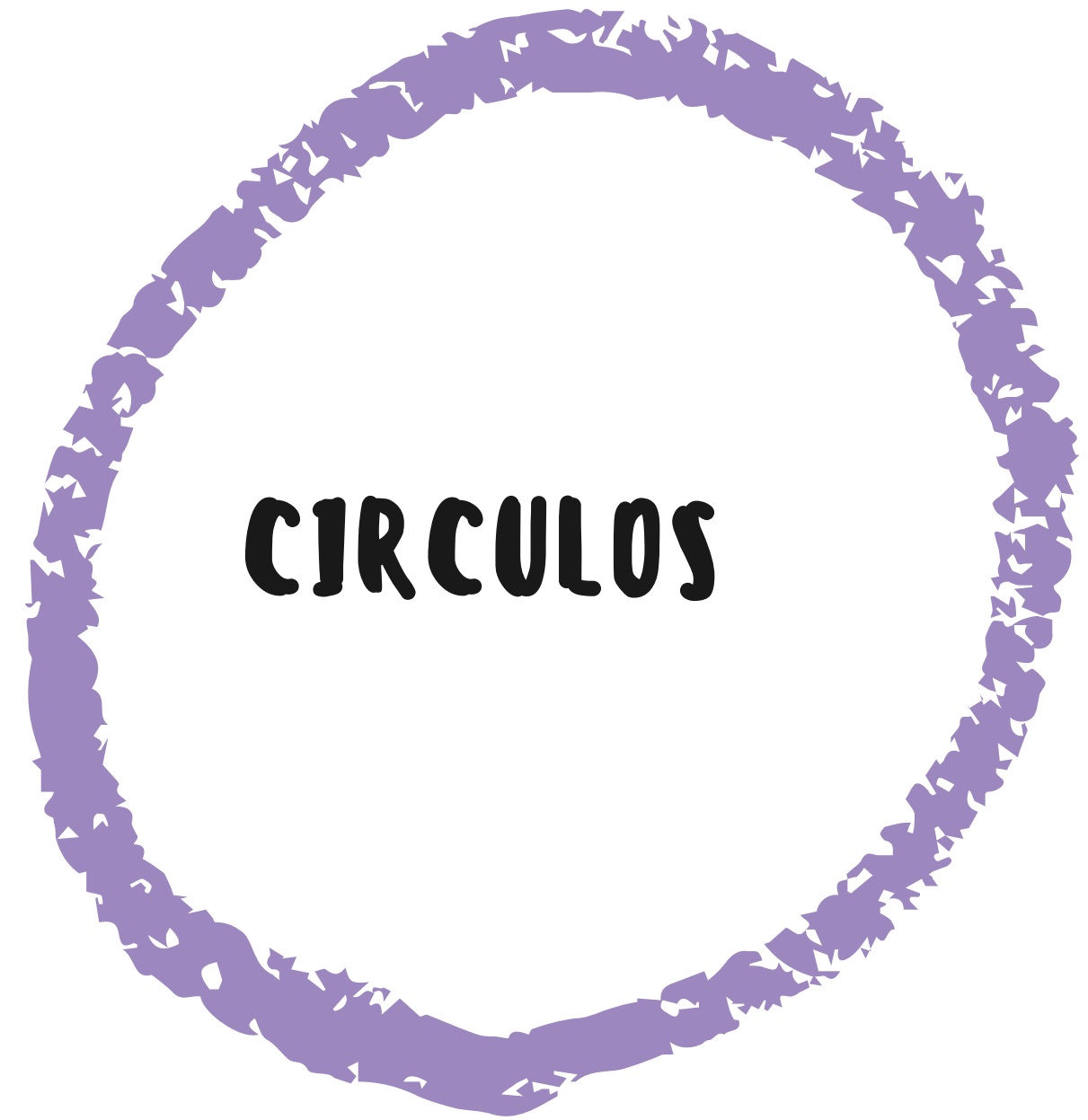

Fuente: Associació Teixint fils d'emocions ARTiPAU
Guia educativa: Con-vivencia Comunidades
Restaurativas& Transformadoras
<https://www.teixintfilsdemocions.com/>

VIDEOS PARA DESEÑAR NOVOS

PARA FAMILIAS

CIRCULOS

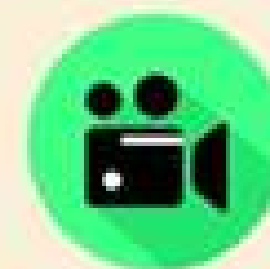

VIDEO
CÓMO USAR LA
COMUNICACIÓN NO
VIOLENTA EN TU VIDA.
PILAR DE LA TORRE,
PSICÓLOGA

FUENTE:
APRENDEMOSJUNTOS

 [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=ZJSUHFHF7F4](https://www.youtube.com/watch?v=zjsuhfhf7f4)

VIDEO
EDUCACIÓN PARA LA
CONVIVENCIA Y
RESOLUCIÓN DE
CONFLICTOS. NÉLIDA
ZAITEGI, PEDAGOGA

FUENTE:
APRENDEMOS JUNTOS

 [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=NNODDTWY1UM](https://www.youtube.com/watch?v=NNODDTWY1UM)

VIDEO
TU MIRADA PUEDE
TRANSFORMAR A LAS
PERSONAS. ÁLEX
ROVIRA, ESCRITOR Y
DIVULGADOR

FUENTE:
APRENDEMOSJUNTOS

 [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=ZV2J59SVMUM](https://www.youtube.com/watch?v=ZV2J59SVMUM)

VIDEO
CONFERENCIA
BELINDA HOPKINS
FUENTE: ENFOQUE
RESTAURATIU GLOBAL

 [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=6IJNUYRR6IK](https://www.youtube.com/watch?v=6IJNUYRR6IK)

VIDEO
CIRCULOS
RESTAURATIVOS:
CREAR ENTORNO
SEGURO
FUENTE: PRÀCTICA
RESTAURATIVA

 [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=43V-IU44RHU](https://www.youtube.com/watch?v=43v-iu44rhu)

Video

Castellers a la
Catedral de Girona

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=3RFYELAPXFQ](https://www.youtube.com/watch?v=3RFYELAPXFQ)

Videos

Dale una bofetada!
reacciones de los niños

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=RN4PVSKXE5K](https://www.youtube.com/watch?v=RN4PVSKXE5K)

Videos

Doll Test - Los efectos del racismo en los niños (ESP)

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=QGDVT4YKTIM](https://www.youtube.com/watch?v=QGDVT4YKTIM)

BIBLIOGRAFÍA

- Hopkins, B. (2011). Prácticas restaurativas en el aula. El enfoque restaurativo en tu día a día en el trabajo. Traducción y adaptación al castellano: marzo 2020, Vicenç Rul·lan i Aina Amengual.
- Hopkins, B. (2011). Tiempo de círculo y reuniones en círculo. Manual práctico. Traducción y adaptación al castellano: marzo 2020, Vicenç Rul·lan i Aina Amengual.
- Rul·lan, Vicenç (2020). Círculos de Convives 21. PRÁCTICAS RESTAURATIVAS Y CONVIVENCIA. Marzo 2018.
- Ortega, M. (2018). Módulo I: Círculos restaurativos en ámbitos educativos. Ministerio de Educación, Ecuador.
- Ortega, M.(2018). Módulo III: El enfoque restaurativo en el ámbito educativo. Material para formación de personal docente y directivo. Ministerio de Educación, Ecuador.
- Schmitz, J. (2018). Prácticas restaurativas para la prevención y gestión de conflictos en el ámbito educativo. La Paz.
- Wachtel, T. (2013). Definiendo qué es restaurativo. Instituto Internacional de Prácticas Restaurativas Estados Unidos
- Las prácticas restaurativas <https://escolapau.uab.cat/municipiosypaz/municipis/Ficha18.pdf>

RECOMENDACIONS PARA PROFUNDIZAR

EN ESTE ENLACE LA GENERALITAT DE CATALUNYA OFRECE RECURSOS PARA CONOCER EN PROFUNDIADAD LAS PRÁCTICAS RESTAURATIVAS

[HTTPS://DRIVE.GOOGLE.COM/FILE/D/1IBQ1SSW-DXQJP_L6CLE70BQ0A3PNOXTF/VIEW?
TS=61C4912D](https://drive.google.com/file/d/1IBQ1SSW-DXQJP_L6CLE70BQ0A3PNOXTF/view?ts=61c4912d)

• DEPARTAMENT ENSENYAMENT, PROTOCOL D'ODI I DISCRIMINACIÓ. PRÀCTIQUES RESTAURATIVES. ELS CERCLES RESTAURATIUS

WEBS DE INTERÉS

- <https://www.bbvaaprendemosjuntos.com/es/resoluciondeconflictos>
- https://www.caib.es/sites/convivexit/ca/practiques_restauratives/
- <http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/una-comunitat-educativa-restaurativa-i-resilient/>
- http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0021/7bd608f3-cb73-43d1-8194-b1526417fc80/28_practiques_restauratives_cercles.pdf
- <https://www.encercle.cat/wordpress/>
- <https://www.iirp.edu/>
- <http://web.practicarestaurativa.org/>
- <https://www.teixintfilsdemocions.com/evidencias-experiencias-y-practicas-comunitarias/>
- <http://web.practicarestaurativa.org/es/>
- <https://transformingconflict.org/>
- <https://www.educacionyfp.gob.es/mc/webinar-convivencia/inicio.html>
- <https://la.iirp.edu/>
- <https://www.asociacioncomunicacionnoviolenta.org/>

VIDEOS PARA DISEÑAR NOVOS CÍRCULOS

Videos para diseñar círculos Docentes, Familias, Adultos

TÍTULO	ENLACE
Estrategias restaurativas que los docentes pueden llevar a cabo en las aulas. Óscar Prat i Vallès	https://www.caib.es/sites/convivexit/ca/practiques_restauratives/
Pràctiques Restauratives (Català)	http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/una-comunitat-educativa-restaurativa-i-resilient/
¿Qué son las prácticas restaurativas?	https://www.iirp.edu/
Justicia Restaurativa y Práctica Restaurativa Experto en Prácticas Restaurativas	http://web.practicarestaurativa.org/
Inauguración del webinar de convivencia escolar "La educación nos hace ser"	https://www.educacionyfp.gob.es/mc/webinar-convivencia/inicio.html
04 ¿Qué son los sentimientos y para qué sirven? - Curso Comunicación para mejorar las relaciones	https://www.asociacioncomunicacionnoviolenta.org/
El árbol de la india - Una gran lección de liderazgo	https://youtu.be/VCPz0KZPhGI
Poderoso mensaje de Lituania contra el racismo	https://youtu.be/v52BzCXn2r4

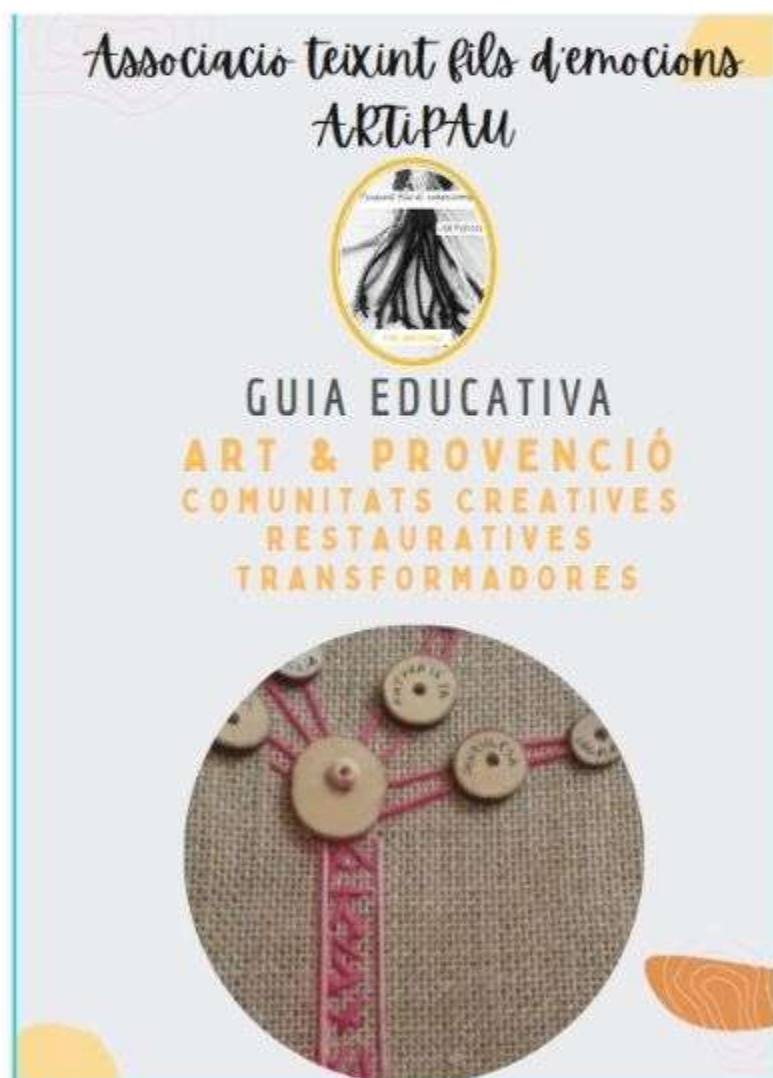

Videos para diseñar círculos Educación Infantil, Primaria, Secundaria

TÍTULO	ENLACE
Inspirando al futuro sin estereotipos	https://youtu.be/pJvJo1mxVAE
Merli - Redes sociales	https://youtu.be/eo14JAmkvs4
Viral Campaña "Racismo en México"	https://youtu.be/5bYmtq2fGmY
¿Se puede separar la obra del artista? Merli: Sapere Aude te lo explica	https://youtu.be/73Cn61rFT88
El club de los poetas muertos - Fútbol y poesía	https://youtu.be/a38jK7uAXc4
¿Qué significa hacer algo #ComoNiña? Always	https://youtu.be/s82fF2ew-yk

03

GUIES EDUCATIVES TEIXINT FILS D'EMOCIONS ARTIPAU

01 info@teixintfilsdemocions.com

02 93 46 54 657 241 971

Associació Teixint fils d'emocions
ARTIPAU
GUÍA EDUCATIVA
**CONFLICTO:
OPORTUNIDAD &
TRANSFORMACIÓN**

Associació Teixint fils d'emocions
ARTIPAU
GUÍA EDUCATIVA
**COMUNIDADES
RESTAURATIVAS
TRANSFORMADORAS**

Conflicte: oportunitat & transformació

Aquesta guia gira al voltant del **conflicte**, al seu reconeixement com un fet inherent a les relacions humanes i la seva potencialitat per generar canvis [Translate »](#)

Comunitats restauratives transformadores

Aquesta guia proposa una nova mirada per regular la convivència des de les pràctiques restauratives fent possible el ple desenvolupament de les persones als

Font: Associació Teixint fils d'emocions ARTIPAU

<https://www.teixintfilsdemocions.com/>

Asociación trebellos de mediación

Associació teixint fils d'emocions ARTiPAU

PRÁCTICAS RESTAURATIVAS
ÁMBITO EDUCATIVO & COMUNIDAD

CON-VIVENCIA:
COMUNIDADES
EDUCATIVAS RESTAURATIVAS
Prevención & Acoso Escolar & Violencia de Género

0 PRESENTACIÓN
GUIA PRÁCTICA
RestaurARTE

Què espero / Què aporto

DESCARGA
GRATUÏTA

TREBELLOS

Associació Teixint fils d'emocions ARTiPAU

Convidámosvos a DESCARGAR as guías e compartir as vosas experiencias da implementación de guías connosco

0. Presentación «Guía restaurARTE»

1. Guía educativa Docentes
2. Guía educativa Familias
3. Guía educativa Ed. Infantil
4. Guía educativa Ed. Primaria
5. Guía educativa Ed. Secundaria
6. Guía educativa Persoas Adultas

PRÁCTICAS RESTAURATIVAS
ÁMBITO EDUCATIVO

Autoría: *Associació Teixint Fils d'Emocions ARTiPAU*
Asociación Trebellos de mediación
Coordinación: Neus Bartrolí Pascual
Maria Otilia González Rodríguez
Contenidos, edición ,maquetación y revisión de contenidos:
Maria Otilia & Neus Bartrolí
Edición: Cataluña, Galicia 2022

CC BY NC ND
Reconocimiento - NoComercial - SinObrasDerivada

Asociación trebellos de mediación

Associació teixint fils d'emocions ARTiPAU

Tel/Whatsapp: +34 657 241 971
teixintf@gmail.com

<https://www.asociaciontrebellos.es>

<https://www.teixintfilsdemocions.com>

TREBELLOS

Associació Teixint fils d'emocions ARTiPAU

L'ESCALA DE PROVENCIÓ & LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

Associació teixint fils d'emocions
ARTIPAU

GUIA PRÀCTICA PER ABORDAR
EL CONFLICTE
DES DE LA MIRADA LITERÀRIA

PROVENCIÓ & LITERATURA
INFANTIL I JUVENIL

PRÁCTICAS RESTAURATIVAS & PROVENCIÓN & PREVENCIÓN

¿ALGUNHA DUBIDA? ¿PREGUNTAS?

Non dubides en compartir os teus
comentarios

SESIÓNS ON LINE CON PREVIO ACORDO PARA
A SÚA IMPLMENTACIÓN

Asociación trebellos
de mediación

Associació teixint fils d'emoció
ARTiPAU

<https://www.asociaciontrebellos.es>

Barcelona (España)

 Tel/Whatsapp: +34 657 241 971

 teixintf@gmail.com

<https://www.teixintfilsdemocios.com>

**DIFUNDE, CITA Y VINCULA
(CREATIVE COMMONS)**

Reconocimiento-NoComercial -
SinObraDerivada

PRÁCTICAS RESTAURATIVAS
ÁMBITO EDUCATIVO & COMUNIDADE

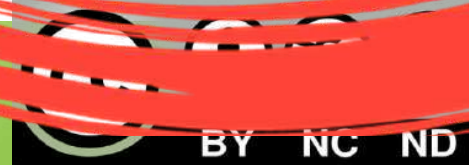
Colabora en la difusión:

Autoría: *Associació Teixint Fils d'Emocions ARTiPAU*
Asociación Trebellos de mediación
Coordinación: Neus Bartrolí Pascual
Maria Otilia González Rodríguez
Contidos, edición ,maquetación e revisión dos contidos:
Maria Otilia & Neus Bartrolí
Traducción: Asociación Trebellos
Edición: Cataluña, Galicia 2022

Asociación trebellos de
mediación

Associació teixint fils d'emocions
ARTiPAU

Reconeixement NoComercial - SenseObraDerivada

Tel/Whatsapp: +34 657 241 971
teixintf@gmail.com

<https://www.teixintfildemocions.com>

<https://www.asociaciontrebellos.es>

